

1. Metsanduse suunamine ja kaasaráäkimine: *ühiskonna arengust tulenevalt on tarvis teha metsanduse suunamisega seotud institutsionaalseid muudatusi. Elanikud hindavad metsandusteemadel kaasaráäkimisvõimalust väheseks.*

- Kohati ebapiisav keskkonnajärelevalve
- Kodanikel pole kohalikul tasemel piisavalt võimalust kaasa rääkida riigimetsa majandamise planeerimisel
- Metsamajanduse planeerimisprotsessis ei ole piisavalt arvestatud metsamajanduse mõju elamumaa kinnistutele
- Metsade majandamine ja metsade kaitsmine on ühes ministeeriumis;
- Metsanduse arengukavade koostamisel ja täitmisel ei ole piisavalt lähtutud valdkondadeülestest alusdokumentidest ja nendes püstitatud kultuuriga seotud eesmärkide saavutamisest
- Riigimetsa roll erinevate hüvede (sotsiaalsed, majanduslikud, ökoloogilised, kultuurilised) tagamisel ja ühiskondlik ootus sellele vajab täpsustamist ja avalikku arutelu.
- Maaomanikud ei saa piisavalt kaasa rääkida tema maal toimuva jahikorralduse osas
- Puudub selge ja kõigile osapooltele teada olev poliitika või kokkulepe kolmandate isikute majanduslikuks metsa kõrvalkasutuseks

2. Loodusväärtuste hoidmise finantsmehhanism: *metsanduse suunamiseks kasutatavate finantsmajanduslike meetmete (toetused, hüvitised, maksud jms) praegune maht, struktuur ja rakendamise põhimõtted ei toeta piisavalt jätkusuutliku metsamajanduse eesmärkide saavutamist*

- Piirangute õiglase hüvitamise meetmed ei ole olnud piisavad;
- Metsa loodusväärtuste hoidmise finantsmehhanism ei ole piisav, jätkusuutlik ja õiglane;
- Piirangutest tulenevate saamata jäänud tulu kompenseerimine metsaomanikele ja kohalikele omavalitsusele pole sageli piisav või puudub üldse;
- Ökosüsteemiteenuste turupõhised mudelid puuduvad;
- Riik ei toeta ega suuna loodushoidlikku metsamajandust.

3. Metsaomandi struktuur ja kultuur: *metsaomandi struktuuris toimunud olulised muutused ei toeta jätkusuutliku metsamajanduse sotsiaalsete ja kultuuriliste eesmärkide saavutamist*

- Ebaetilised võtted kinnistute ja raieõiguse ostmisel ja kasutusvalduste seadmisel, mis on väga aktiivsed ja pealetükkivad. Tagajärjeks see, et metsaomanikud ei saa õiglast hinda
- Metsaomandi killustumise (sh kaas- ja ühisomand) tõttu väheneb metsamajandamise aktiivsus
- Füüsilisest isikust erametsaomanike arvu ja nende omandis oleva metsamaa jätkuv vähenemine ning juriidilisest isikust metsaomanike metsamaa pindala intensiivne suurenemine

4. Metsa kui elukeskkonna ja pärandkultuuri vähene teadvustamine

- Metsa ei käsitleta inimeste ruumilise elukeskkonnana
- Raielankide suuruse, kuju ja maastikulise paigutuse kontrollimatus

- Puudub riiklikult tunnustatud ülevaade säilinud ajalooliste looduslike pühapaikade hulgast ja asukohtadest, mistõttu need võivad teadmatusel metsamajandamise tulemusena hävida
- Üldharidussüsteemis ei käsitleta piisavalt tarbimise keskkonnamõju teemat, metsamajandust, sellega seotud tegevusvaldkondi (jahindus, looduskaitse), looduskultuuri ning puidukasutust
- Metsades leiduva pärandkultuuri säilimine ei ole piisavalt tagatud
- Eesti rahvusparkide metsa majandamist reguleerides ei arvestata piisavalt loodusel põhineva turismi ning rekreatsiooni potentsiaali ning vajadusi
- Metsade prügistamine ja risustamine tekitab lisaks visuaalsele reostusele, jäätmete kõrvaldamiskulule, eluslooduse kahjustamisele, pinna- ja veereostuse ohule mh metsapõlengu ohu (puistu hävimisega kaasnev majanduskahju)
- Metsa kultuurilise funktsiooni ebapiisav uuritus. Puudub kaasaegne põhjalik eestimaalaste loodustunnetuse uuring, mis aitaks lahti mõtestada looduse tähendust rahvuslikus identiteediloomes
- Ebapiisav loodushoidlike tavade ning metsaga seotud Eesti rahvakultuuri traditsioonide õpetamine koolides
- Looduslikud pühapaigad kõnetaksid tänapäeva kultuuris rohkem inimesi, kui neid tõlgendada läbi metsa ja tervise omavaheliste suhete aspekti
- Looduse ja kultuuritraditsioonidega seotud huvihariduse ja huvitegevuse vähene tähtsustamine ja toetamine KOV tasandil
- Eesti nüüdisarhitektuuris kasutatakse puitmaterjali liiga vähe
- Eestis antav metsanduslik kõrgharidus ei hõlma piisavalt ökoloogilisi ja loodusväärtusi
- Kehtestatavad looduskaitse piirangud ei arvesta alati kehtivaid valla üldplaneeringuid

5. Metsade roll süsinikuringes: *metsamajanduse suunamisel tuleb senisest enam arvestada metsade rolliga süsinikuringes, kliimamuutuste leevendamises ning kliimamuutustega kohanemises*

- Vähene teadlikkus metsa süsinikuvaru ja –sidumise osas
- Eesti metsades talletatud süsinikuvaru ja sidumine võivad väheneda
- Eesti metsade majandamine ja maakasutus ei pruugi olla metsade süsinikuvaru seisukohalt optimaalne, samas kui eesmärk võiks olla metsade süsinikuvaru ja sidumisvõime suurendamine
- Metsade väetamine on keelatud
- Puudub ülevaade LULUCF määruse mõjust, muuhulgas puiduressursi kättesaadavusele
- Puudub ülevaade energiamajanduses tulevikus kasutatavast puiduressursist ja nõudlusest.
- Mõnedes metsaökosüsteemides ei ole varem kasutatud metsakasvatuse võttestik alati olnud ökoloogiliselt jätkusuutlik, senisest rohkem tuleb arvestada võimalike kliimamuutuste mõjudega.
- Metsade raiejärgne uuendamine erametsades ei ole piisav metsade efektiivse süsiniku sidumise seisukohalt
- Metsa raadamise mõju ei kompenseerita

- 6. Metsa tootlike funktsioonide säilitamine:** *metsauuendamisele ja sellega kaasnevatele metsakasvatustele tegevustele ei pöörata erametsades piisavat tähelepanu, mistõttu väheneb metsade puiduline väärtus ja hüviste pakkumise võime*
- Kõik metsa majandajad ei järgi metsa majandamise head tava
 - Erametsade puuliigiline koosseis on muutunud majanduslikult väheväärtuslike puuliikide suunas
 - Erametsade uuendamiseks ei jätku metsakultiveerimismaterjali
 - Kvalifitseeritud kategooriate metsaseemne puudus
- 7. Metsade tervisliku seisundi ja elujõulisuse säilitamine:** *metsaökosüsteemide tervisliku seisundi tagamiseks vajame praegusest tõhusamat seiret*
- Eesti metsade tervislikku seisundit ohustab juurepessu levik, mis langetab puidu väärtust;
 - Metsas teatud sünteetiliste pestitsiidide (nt glüfosaatide) kasutamine võib ohustada ökosüsteeme;
 - Metsakaitse meetmed kliimamuutuste mõjude vähendamiseks on ebapiisavad (patogeenid ja häiringud)
 - Kliima muutuste valguses puuduvad piisavad uuringud lähiriikidest pärit algmaterjali (metsaistutusmaterjali) sobivuse üle Eesti metsades.
- 8. Metsanduse infrastruktuur:** *metsanduse infrastruktuur vajab keskkonnanõuetega kooskõlas olevat korrastamist*
- Olemasolevate teede halb seisund takistab metsakasutust
 - Metsandusega seotud taristute (teede) korrashoid ja areng pole piisavalt tagatud
 - Metsakuivendusel on tugev negatiivne mõju märgadele metsa- ja sookooslustele, veelustikule, kaldakooslustele ning see hoogustab kliimamuutusi
 - Kraavivõrk erametsas hooldamata
 - Metsade vooluveekogude ökoloogiline seisund on halb
- 9. Elurikkuse ja metsamajanduse seosed:** *Ülevaade elurikkuse olukorrast ja metsamajanduse mõjust (sh pinnase kahjustamine) sellele on ebapiisav, metsanduses on tarvis kasutada elurikkuse säilimist toetavaid majandamisvõtteid*
- Ohustatud metsaliikide kohta puudub neid arvestavate metsandusotsuste tegemiseks vajalik ülevaade
 - Seni reformimata riigimaade RMK-le üleandmisel või müümisel ei inventeerita loodusväärtusi, mistõttu kõrge kaitseväärtusega alad võivad sattuda raiesse
 - Looduslike häiringualadega seotud elustik on ohustatud
 - Pärast raieid metsa säilik- ja põlispuude jätmise praktikad ei ole piisavad metsaelustiku säilimiseks tulevases metsapõlvkonnas
 - Raiete käigus vähenevad metsas surnud puidu kogused ja heterogeensus
 - Vanade haavikute elustik on perspektiivis ohustatud
 - Esimese rinde väärislehtpuude (tamm, pärn, vaher, jalakas, künnapuu) vähesus ohustab nendega seotud liike ja kooslusi
 - Metsalindude arvukus kahaneb

10. Metsamajanduse ruumiline kavandamine: *metsamajanduse kavandamisel tuleb senisest enam arvestada loodusväärtustega. Elurikkuse ja elupaikade säilimiseks on vaja raieid ruumiliselt planeerida*

- Piiranguvööndite eesmärk, funktsioon ja majandamisjuhised on ebaselged
- Nõmmemetsade majandamine ja kaitse ei ole sealse elustiku säilimiseks optimaalne, võttestik vajab planeerimist lähtuvalt looduslikust häiringurežiimist
- Metsamaastike ruumiline planeerimine ökoloogiliste eesmärkide täitmiseks on ebapiisavalt väljaarendatud
- Raiete kontsentreerumine nii asukoha kui puuliikide mõttes toob kaasa elupaikade killustumise ja kohati ka isolatsiooni
- Metsaraieid ei planeerita ruumiliselt, mistõttu kannatab nii metsamaastike sisene kui vaheline sidusus
- Vääriselupaigad on osaliselt inventeerimata ja hävivad
- Eesti metsades on vanu loodusmetsi alles vaid 2% metsamaast (Aastaraamat Eesti Mets 2016), millest ca 40% on range kaitseta
- Metsade majandamine on ühendamata puisniitude ja –karjamaade loodusväärtuste kaitsega

11. Raiemaht ja ökoloogilised väärtused: *viimastel aastatel kasvanud raiemaht ja lageraiete pindala võivad tulevikus ohustada metsade ökoloogilisi väärtusi*

- Raiemahud on tasemel, mis metsade vanuselise struktuuri muutuste kaudu ohustab elurikkust ja võib ohustada teisi metsade ökoloogilisi funktsioone
- Kõik metsa majandajad ei järgi metsa majandamise head tava
- Lageraie keskne metsamajandus ohustab elurikkuse säilimist
- Kui raiemaht ohustab ökoloogilisi väärtusi, siis ei ole võimalik seda operatiivselt tuvastada ja sekkuda
- Praeguste raiemahtude säilitamine sotsiaalsetel ja majanduslikel põhjustel võib ohustada metsade ökoloogilisi väärtusi mitmekümne aasta pärast
- Raiemahtude alandamise vajadus liigirikkuse ja kliima kaalutlustest lähtuvalt
- Praeguse arengukava maksimaalne raiemaht, puistute vanuseline ja puuliigiline jagunemine ei taga tööstusele pikaajalist ühtlast puidukasutust

12. Metsandus majanduses ja tööhõives: *metsanduse rolli majanduses ja tööhõives ei teadvustata piisavalt.*

- Metsas olevate loodusväärtuste täiendav kaitse ei kajastu kommunikatsioonis ja riiklikus statistikas/Metsaomanikud ei ole kursis puidu turustamise piirangutega, mis tulenevad metsa sertifitseerimisest
- Puudub metsamajanduse pikaajaline visioon ning metsamajanduse stsenaariume pole koostatud koos mõjude hinnanguga metsanduslikule haridusele ja tööhõivele. (Puudub riigi pikaajaline plaan majandatavate metsade, majanduspiirangutega metsade ja rangelt kaitstavate metsade osakaalu kohta)
- Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaal on palju suurem, kui seda praegu kasutatakse
- Puudub teadmine, mis ulatuses majanduspiiranguteta metsade pindala võib muutuda
- Puudub ülevaade puiduenergeetika majanduslikest mõjudest
- Puuduvad uuringud metsa nn kõrvalkasutuse majandusmõjudest ja selle võimalustest

- Metsanduse potentsiaali maapiirkondades töökohtade loomiseks ei ole efektiivselt kasutatud
- Puidubilansi aluseks olevad andmeallikad puudulikud ning puidubilansi ja prognoosi koostamise osas puudub riiklik valdkonna terviklik kaardistus
- Metsamaterjali maanteetranspordi madal efektiivsus
- Looduses liikumise/loodusturismi ja tervisespordi jätkuva kasvu mõju metsakeskkonnale (looduskeskkonnale) ei ole piisavalt reguleeritud ja sellega kaasneva võimaliku negatiivse mõju ennetamine tagatud
- Eesti loodusel põhineva turismi mainet kahjustab intensiivistuv metsaraie
- Ühiskonna teadlikkus metsatööstuse rollist heaolu loomisel on madal
- Võimalik raieliimiidi sätestamise ülempiir ei paku piisavalt paindlikkust ning seetõttu võib jääda osa ressursi kasutamata
- Lageraie langi pindala piirang takistab metsade efektiivset majandamist
- Raievanused piiravad efektiivset majandatavate metsade majandamist
- Metsaresursi kasutamine madalama tõhususega võrreldes teiste Euroopa metsarikaste riikidega
- Majandusmetsade (metsad, kus on lubatud raietegevus) tootmisvõime on alla oma potentsiaali
- Raiutava puidu madal kvaliteet vähendab Eesti tööstuse konkurentsivõimet ja metsaomaniku tulu

13. Metsandusteabe kogumine ja kasutamine: *metsandusteave ei kirjelda piisavalt kõiki jätkusuutliku metsanduse aspekte. Kogutud andmeid on tarvis senisest põhjalikumalt analüüsida ja tulemusi aktiivsemalt kommunikeerida. Otsuste tegemisel on tarvis tugineda teadmistele ja uuringute tulemustele*

- Vajadus võimalikult täpse ja adekvaatse metsainventeerimise süsteemi järgi.
- Riigi kogutavad andmed ei ole kohati piisavad, et langetada teatud metsaökoloogiat puudutavaid metsanduslikke otsuseid.
- Metsas toimetavate inimeste madal informeeritus valdkonna teadustulemustest ja nende rakendamise võimalustest.
- Ühiskonna teadlikkus metsaökoloogiast on madal, mistõttu paljud arvamusiidrid, metsanduspoliitikas osalevad huvipooled ja poliitikat suunavad keskkonnaministeriumi ametnikud ei suuda mõista metsa kui tervikut.
- Metsanduslikud teabematerjalide (teadustööd, uuringud ja muud infomaterjalid) ei ole avalikkusele lihtsasti kättesaadavad.
- Teadmised kliimamuutustega kohanemiseks paremini kohanevate puuliikide, ning vajaliku geneetilise mitmekesisuse kohta on ebapiisavad.
- Puuduvad uuringud looduskaitse otsestest ja kaudsetest kuludest ja tuludest.
- Puidubilansi aluseks olevad andmeallikad puudulikud ning puidubilansi ja prognoosi koostamise osas puudub riiklik valdkonna terviklik kaardistus.